

assignatura:	ANTROPOLOGIA SOCIAL I CULTURAL
codi:	20882
professor/a:	grup 2: Montse Clua Fainé (despatx B9-135 / ☎ 935811142 / ✉ clua@cc.uab.es) grup 3: José Luis Molina (despatx B9-135 / ☎ 935811142 / ✉ jmolina@seneca.uab.es)
cicle:	primer
quadrimestre:	primer
crèdits:	5
tipus:	obligatòria
horari de classe:	grup 2: dilluns i dimecres, 8:30-10:00 grup 3: dilluns i dimecres, 19:30-21:00
atenció alumnes:	Montse Clua: <i>per determinar</i> José Luis Molina González: <i>per determinar</i>

OBJECTIUS

Aquest curs es planteja com una breu introducció als temes que treballa la disciplina antropològica en el seu estudi de la diversitat cultural. Per això es donarà una visió general de la història de la disciplina i de les qüestions més interessants que s'han treballat en cada àmbit de la vida social, posant exemples de grups ètnics d'arreu del món. A més de conèixer una mica millor què és i què fa l'Antropologia, el curs es planteja com un primer pas per comprendre i valorar la rica diversitat humana. Es pretén oferir eines que permetin la reflexió i el respecte envers la diferència. Es complementarà el contingut treballat a classe i les lectures complementàries amb debats participatius i el visionat de reportatges sobre altres cultures.

TEMARI

I INTRODUCCIÓ. CONCEPTES GENERALS

- 1 Què és l'Antropologia. Objecte, tècniques i mètodes de la disciplina.
- 2 Breu història de la disciplina: de l'estudi dels "primitius" a l'estudi de les "societats complexes".
- 3 Conceptes claus: cultura, raça i ètnia i altres conceptes associats.

II L'ESTUDI DEL PARENTIU

- 1 Què és el parentiu? Qui és parent? El parentiu com a construcció cultural.
- 2 Matrimoni i família: definició, tipus i polèmica sobre la seva universalitat.
- 3 La regulació de la procreació. El control de la sexualitat i el tabú de l'incest. La teoria de l'aliança de Lévi-Strauss.

III ANTROPOLOGIA ECONÒMICA

- 1 Estratègies de subsistència. La relació entre ecologia, tecnologia i demografia.
- 2 Formes de producció: forratgers, agricultors i pastors nòmades.
- 3 La societat opulenta primitiva de Sahlins.
- 4 Organització de la distribució de béns i serveis: reciprocitat i redistribució.

IV ANTROPOLOGIA POLÍTICA

- 1 Política, autoritat i poder: mecanismes de control social i manteniment de l'ordre. Tipus d'organització política.
- 2 Les bandes de forratgers i Clastres: la societat contra l'Estat?
- 3 Societats jeràrquiques i societats estratificades.
- 4 Els Estats primitius i les teories sobre l'aparició de l'Estat.

V ANTROPOLOGIA RELIGIOSA

- 1 L'àmbit del fet religiós i varietats d'experiències religioses. Simbolisme i ritual.
- 2 Màgia i bruixeria.
- 3 La mitologia i l'anàlisi antropològica del mite.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- tema 1 AGUIRRE, A. (ed.), *Diccionario temático de antropología*, Barcelona: Editorial Boixareu Universitària, 1982.
- BEATTIE, J., *Otras culturas*, México: F.C.E., 1972.
- Diccionari d'Antropologia*, Barcelona: Fundació Barcelona Termcat, 1993.
- EMBER & EMBER, *Antropología cultural*, Madrid: Prentice Hall, 1997.
- FRIGOLÉ, J. et alt., *L'antropología, avui*, Barcelona: Teide, 1983.
- HARRIS, M., *Introducción a la Antropología General*, Madrid: Alianza Editorial, 1984.
- HARRIS, M., *El desarrollo de la teoría antropológica*, Madrid: Siglo XXI, 1983.
- KOTTAK, C.P., *Antropología. Una exploración de la diversidad humana con temas de la cultura hispánica*, Madrid: McGraw-Hill, 1994.
- LLOBERA, J.R., *La antropología como ciencia*, Barcelona: Anagrama, 1975.
- MAIR, L., *Introducción a la antropología social*, Madrid: Alianza, 1970.
- PRAT, J. et alt., *Antropología de los pueblos de España*, Madrid: Taurus, 1991.
- tema 2 DUMONT, L., *Introducción a dos teorías de la Antropología Social*, Barcelona: Anagrama, 1975.
- FREUD, S., *Tótem y tabú*, Madrid: Alianza Editorial, 1980 (1913).
- GONZÁLEZ, A. et alt., *Tres estudios introductorios al estudio del parentesco y una bibliografía general*, Bellaterra: Publicacions d'Antropologia Cultural, UAB, 1983.
- GONZÁLEZ, A., *Teorías del Parentesco. Nuevas aproximaciones*, Madrid: Eudema, 1994.
- LÉVI-STRAUSS, C., *Las estructuras elementales del parentesco*, Barcelona: Paidós, 1981.
- LÉVI-STRAUSS, C. et alt., *Polémica sobre el origen y la universalidad de la familia*, Barcelona: Anagrama, 1976.
- tema 3 GODELIER, M. (ed.), *Antropología y economía*, Barcelona: Anagrama, 1976.
- LLOBERA, J.R., *Antropología económica. Estudios etnográficos*, Barcelona: Anagrama, 1979.
- SAHLINS, M., *La economía de la edad de piedra*, Madrid: Akal, 1977.
- VALDÉS DEL TORO, R., *Las artes de subsistencia*, La Coruña: Editorial Adara, 1977.
- tema 4 BALANDIER, G., *Antropología política*, Barcelona: Ediciones Península, 1976.
- FORTES&EVANS-PRITCHARD, *Sistemas políticos africanos*, Barcelona: Anagrama, 1976.
- LEWELLEN, T.C., *Introducción a la antropología política*, Barcelona: Ediciones Bellaterra, 1985.
- LLOBERA, J.R., *Antropología política*, Barcelona: Anagrama, 1979.
- tema 5 DURKHEIM, E., *Las formas elementales de la vida religiosa*, Madrid: Akal, 1982.
- ELÍADE, M., *Mito y realidad*, Barcelona: Labor, 1991.
- EVANS-PRITCHARD, E.E., *Las teorías de la religión primitiva*, Madrid: Siglo XXI, 1991.
- GONZÁLEZ, A., *Invención y castigo del brujo en el África Negra. Teorías sobre la brujería*, Barcelona: Ediciones del Serbal, 1984.
- LOWIE, R.H., *Religiones primitivas*, Madrid: Alianza Editorial, 1990.
- MALLART, LL. (comp.), *Ser hombre, ser alguien. Ritos e iniciaciones en el sur del Camerún*, Bellaterra: Publicacions d'Antropologia Cultural, UAB, 1993.
- PRAT, J., *La mitología i la seva interpretació*, Barcelona: Els llibres de la frontera, 1985.

AVALUACIÓ DEL CURS

L'avaluació serà contínua i es farà a través de la suma de dos exercicis:

- Un treball en grup que valdrà un 30% de la nota final.
- Un examen escrit que valdrà un 70% de la nota final, però cal treure com a mínim un 4'5 perquè es faci la mitjana. L'examen es basarà en el temari i els vídeos treballats a classe, així com en la lectura obligatòria dels textos d'un Dossier i d'una etnografia.

Tot això ho treballarem a l'aula on es valorarà la participació dels alumnes en els debats, comentaris dels textos i exercicis puntuals que es facin, tant a nivell individual com en grup.